

Wandelen naar wijsheid

Zet je smartphone uit en je hart aan.
Met de pelgrimsroute Walk of Wisdom ga je in de
rust van de natuur op zoek naar waar je leven om draait.

Huize Wylerberg

Boven: Deelnemers aan de Walk of Wisdom treffen elkaar tijdens een ontmoetingsdag bij Huis Wylerberg. Het karakteristieke gebouw bij Beek is eigendom van Staatsbosbeheer.

Onder de bomen luisteren we naar de ritselende takken, ver boven ons hoofd.

Een windvlaag blaast een hoopje bladeren de lucht in, samen met onze gedachten dwarrelen ze omhoog. Hoe toepasselijk om in het Filosofendal stil te staan bij de verhalen die we zojuist met elkaar hebben uitgewisseld. Vandaag ontmoet een klein groepje wandelaars van de *Walk of Wisdom* elkaar op de Duivelsberg, een bijna on-Hollandse heuvel bij Berg en Dal. Het zijn pelgrims, deelnemers aan dit initiatief dat in de zomer

**'Wie zich bewust is van zijn eigen
groeiproces, kan dit omzetten naar
een bijdrage aan het grotere geheel'**

van 2015 is gestart met als doel om mensen met zichzelf en hun omgeving te verbinden.

Kilometers naar je hart

Met de *Walk of Wisdom* wandel je via een route van 136 km op eigen gelegenheid en in je eigen tempo door de afwisselende natuur rond Nijmegen. 'Het ene moment loop je langs de

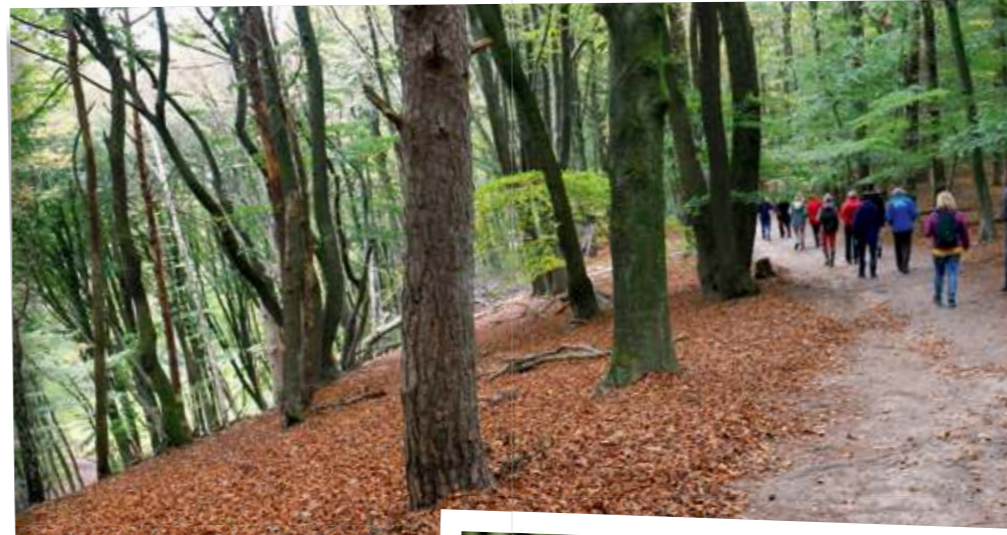
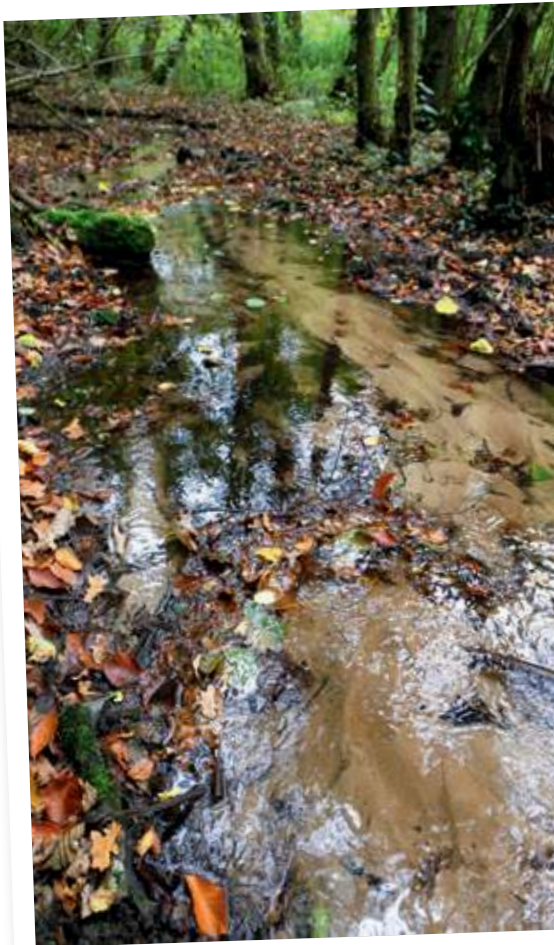
Waalstranden en kom je wilde paarden tegen', vertelt Damiaan Messing, bedenker en pionier van het bijzondere initiatief. 'Verderop struin je door het moerasgebied van de Hatertse Vennen of wandel je in stilte door het uitgestrekte Reichswald, net over de Duitse grens. Ons idee was om los van een religie een >

De Duivelsberg ligt op de steile noordoosthelling van de Nijmeegse stuwwal.

Pelgrims verzamelen vogelringen aan een schoenveter als bewijs van de afgelegde route langs verschillende gemeenten.

Route & symbool

De *Walk of Wisdom* loopt door het Rijk van Nijmegen, met veel natuurgebieden van Staatsbosbeheer. De pelgrimsroute van 136 km is aangegeven met paaltjes met een symbool: een ranke mens, met benen als wortels en armen die als bladeren omhoog reiken. De mens als kiemplantje, altijd in de groei. Het is ontwikkeld door de kunstenaars Huub en Adelheid Kortekaas.

Boven: Vandaag voert de wandeling over de flanken van de Duivelsberg, een stuwwal die is ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd.

hedendaagse pelgrimstocht te ontwerpen, als uitnodiging om een reis te maken naar jezelf. Je bewandelt het pad van je eigen wijsheid. In vijf tot tien dagen, en zonder telefoon of internet, zoek je in de rust van de natuur een weg naar binnen. Behalve fysieke kilometers maak je ook kilometers naar je hart. Sinds de oprichting van onze stichting hebben zich al tweeduizend pelgrims aangemeld. Blijkbaar voorzien we in een behoefte. Misschien klinkt het wat zweve-

'Behalve fysieke kilometers maak je ook kilometers naar je hart'

rig, maar de *Walk of Wisdom* is verre van dat. De gedachte is dat wie zich bewust is van zijn eigen groeiproces, dit kan omzetten in een bijdrage aan het grotere geheel. 'Wij roepen mensen op om verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving. Lopend door de natuur ontstaat die connectie bijna automatisch', aldus Damiaan.

Omgewaaid en opgestaan

Deze ontmoetingsdag tussen pelgrims is bedoeld om ervaringen uit te wisselen over wat de *Walk of Wisdom* hun heeft opgeleverd. Dat zo'n individuele reis geen gewone wandelroute is, bewijzen de uiteenlopende

voorbeelden. Voor Conny, ingeschreven als 34e pelgrim, kwam de tocht precies op tijd. 'Ik had gedoe op mijn werk', vertelt ze. 'En ik wilde meer gaan wandelen. Toen las ik over de *Walk of Wisdom* in een huis-aan-huisblaadje. Ik ben er heel onbevangen ingestapt, benieuwd wat het me zou brengen. Het gaf me veel zelfvertrouwen dat ik dit alleen kon doen, in het veilige Nijmegen waar ik ben geboren.' Conny deed de pelgrimstocht onder erbarmelijke weersomstandigheden. Maar ze trotseerde de elementen, wat haar heel veel moed gaf. Moed die ze vlak daarna goed kon gebruiken toen totaal onverwacht een groot persoonlijk verlies op haar

pad kwam. De rol die de natuur speelt in het hervinden van haar veerkracht is groot. 'De wind, de zon, een onverwachte eekhoorn of een fluitende vogel. De natuur is altijd anders, er is altijd een nieuw begin. Vooral als je alleen bent ervaar je dat heel goed. Dan merk je pas hoeveel je zelf aankunt. Ook al waai je om, je kunt ook weer opstaan.'

Pelgrimparels

Het verwoorden van je ervaringen als pelgrim is een belangrijk onderdeel van de *Walk of Wisdom*. Daar draait het dan ook om in het pelgrimsgetijdenboek, waarvan de tweede editie in 2020 moet verschijnen. Een getijdenboek stamt uit de

middeleeuwen, toen gaf het gewone stervelingen buiten het klooster een dagelijks ritme in dankzegging. De nieuwe *Walk of Wisdom*-versie gaat om persoonlijke belevingen van pelgrims onderweg. Pelgrims die de route lopen, kunnen een bijdrage inzenden, waaruit een selectie wordt gemaakt. Elke bijdrage geeft bezieling aan de route en verbindt de pelgrims met elkaar, zo is de gedachte. Op de ontmoetingsdag van vandaag krijgen de deelnemers een mini-schrijfworkshop om te oefenen in het vinden van de juiste woorden. De uitkomsten maken sprakeloos, zo mooi en ontroerend zijn ze. Hoe diep de oceaan ook is, in de stilte van

de natuur worden de mooiste parels opgedoken. 'In de toekomst hoop ik dat elk land zijn eigen *Walk of Wisdom* krijgt', durft Damiaan te dromen. 'Deze tijd van globalisering vraagt om iets wat ons verbindt, omdat we steeds meer beseffen dat we onderdeel zijn van dezelfde wereld.'

Gratis startpakket

Ben jij ook geïnspireerd om met de *Walk of Wisdom* in je eigen ritme de natuur in te gaan? Meer informatie vind je op www.walkofwisdom.org. Daar kun je ook een startpakket aanvragen. Onder lezers van *naarbuiten* verloten we één startpakket t.w.v. € 27,50, met o.a. een routegids en een speld met *Walk of Wisdom*-symbool. Meedoen kan t/m 29 jan. 2018 via www.staatsbosbeheer.nl/startpakketwow.

buiten kansje